

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-03400/2018-ERU

Praha 15. října 2018

Č. j. 03400-6/2018-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon, ve znění pozdějších předpisů“), ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-03400/2018-ERU a zahájeném dne 6. června 2018 s obviněným z přestupku, fyzickou osobou podnikající [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO: [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“) rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, fyzická osoba podnikající [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], [REDAKCE], IČO: [REDAKCE] (dále též „účastník řízení“), **se uznává vinným z přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 46 odst. 8 písm. c) energetického zákona dne 23. listopadu 2016 při přečerpávání betonu ze zásobníku domíchávače betonové směsi s nástavbou betonového přepravníku na nákladním vozidle IVECO s registrační značkou [REDAKCE] do připraveného bednění na stavbě nové obvodové zdi (dále jen „stavba“) v ochranném pásmu zařízení elektrizační soustavy v katastrálním území obce Vysoké Chvojno, Albrechtická ul. č. p. 49, přiblížil rameno přepravníku betonu do vzdálenosti 2,5 m od vedení vysokého napětí 35 kV, v důsledku čehož došlo k zemnímu spojení a následným zraněním [REDAKCE] a [REDAKCE] způsobeným elektrickým proudem, čímž nedodržel zákaz provádět v ochranném pásmu veškeré činnosti tak, aby nedošlo k ohrožení spolehlivosti a bezpečnosti provozu těchto zařízení nebo ohrožení života, zdraví či majetku osob.

II. Podle ust. § 35 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) ve spojení s ust. § 91a odst. 7 energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 30 000 Kč** (slovy: třicet tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 29118.

III. Podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu a ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální

částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníku řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 29118.

O d ů v o d n ě n í

I. Úvod

Energetickému regulačnímu úřadu (dále jen „Úřad“) jako věcně příslušnému správnímu orgánu podle ust. § 18 energetického zákona ve znění pozdějších předpisů bylo dne 5. dubna 2018 doručeno k projednání oznámení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, obvodního oddělení Holic v Čechách (dále jen „Policie ČR“) sp. zn. [REDAKCE] společně se spisovým materiálem o přestupku, jehož se měl dopustit pan [REDAKCE] tím, že jako řidič a strojník nákladního vozidla IVECO s nástavbou betonového přepravníku při přečerpávání betonu ze zásobníku domíchávače betonu přiblížil rameno betonového přepravníku do vzdálenosti cca 2,5 m od elektrického vedení, přičemž elektrickým proudem byli zasaženi [REDAKCE] a [REDAKCE]

Po prostudování podkladů obsažených ve spisovém materiálu Policie ČR dospěl správní orgán k závěru, že došlé oznámení neodůvodňuje zahájení řízení s panem [REDAKCE], neboť podezřelý se jedná, v jehož důsledku došlo ke zranění osob, dopustil v postavení zaměstnance účastníka řízení, což dokládá pracovní smlouva mezi zaměstnavatelem [REDAKCE] a zaměstnancem [REDAKCE] uzavřená dne 1. června 2016 na dobu neurčitou.

II. Průběh správního řízení

Správní orgán v souladu s ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a § 78 zákona o odpovědnosti za přestupky zahájil dne 6. června 2018 doručením oznámení o zahájení řízení č. j. 03400-3/2018-ERU účastníku řízení správní řízení. Zároveň s oznámením o zahájení řízení byl účastník řízení vyrozuměn o možnosti nahlížet do spisu a vyjádřit se k podkladům.

Dne 27. července 2018 byl účastníku řízení vyrozuměn o shromáždění podkladů pro vydání rozhodnutí. Účastník řízení byl opět vyrozuměn o možnosti nahlížet do spisu a vyjádřit se k podkladům a rovněž byl vyrozuměn o možnosti doložit své majetkové poměry. Účastník řízení žádné z těchto možností nevyužil.

O zahájení správního řízení správní orgán též v souladu s ust. § 70 zákona o odpovědnosti za přestupky vyrozumívá osoby, kterým mohla být spácháním přestupku způsobena škoda, o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody nebo nárok na vydání bezdůvodného obohacení. Správní orgán proto připisem ze dne 15. června 2018 č. j. 03400-4/2018-ERU doručeným dne 26. června 2018 vyrozuměl poškozeného [REDAKCE]

██████████ a poškozeného ██████████ o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody. Žádný z uvedených nárok na náhradu škody neuplatnil.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-03400/2018-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Popis skutkového stavu

Ze spisového materiálu Policie ČR bylo zjištěno, že dne 23. listopadu 2016 při přečerpávání betonu ze zásobníku domíchávače betonu nákladního vozidla IVECO s nástavbou přepravníku betonu do připraveného bednění na stavbě v obci Vysoké Chvojno, Albrechtická ul. č. p. 49, zaměstnanec účastníka řízení přiblížil rameno přepravníku betonu do vzdálenosti 2,5 m od vedení vysokého napětí 35 kV, v důsledku čehož došlo k zemnímu spojení a následným zraněním ██████████ a ██████████ způsobeným elektrickým proudem.

Hlídka Policie ČR se po oznámení o výjezdu Záchrané zdravotní služby Pardubického kraje k osobě zraněné elektrickým proudem dostavila na místo v obci Vysoké Chvojno, Albrechtická ul. č. p. 49 a provedla šetření. Nákladní vozidlo IVECO s nástavbou domíchávače betonu se v době šetření nenacházelo v původním postavení, přepravník betonu měl rameno s vyústěním gumovou hadicí ve vysunutém stavu. Z fotodokumentace pořízené Policií ČR je patrné, že rameno přepravníku ve vysunutém stavu svou výškou přibližně 2x až 3x překračuje výšku nákladního vozidla IVECO (fotografie č. 1, 2 a 6). Oplocení pozemku nemovitosti č. p. 49 je různé výšky přibližně 2 m nad terénem, a protože je umístěno ve svahu, po každých 5 m se oplocení zvedá o 50 cm. V místě, kde došlo ke zranění osob, výška oplocení dosahuje 2,1 m nad terénem. Nad tímto místem prochází ve výšce asi 9 až 10 m nadzemní elektrické vedení o třech vodičích zavěšené na opěrných bodech. Blízkost vedení vysokého napětí v poměru k oplocení a místu čerpání betonu je patrná z fotografie č. 3. Na nákladním vozidle IVECO se v době šetření otáčel domíchávač betonu, po jehož pravé straně byla složená čtyři hydraulická ramena na čerpání betonu, každé o délce 7 m. Vedení vysokého napětí, vozidlo ani domíchávač betonu nevykazovaly žádné známky poškození. Na místě přítomný ██████████, obsluha domíchávače a přepravníku, Policii ČR uvedl, že k elektrickému výboji došlo v okamžiku, kdy rameno se nacházelo přibližně 2 až 2,5 m od vedení.

Policie ČR provedla fotodokumentaci místa poškození.

Vlastník nemovitosti pan ██████████ Policii ČR dne 28. listopadu 2016 do úředního záznamu o podání vysvětlení uvedl, že přečerpávání betonu bylo provedeno z ulice za domem, protože nákladní vozidlo s domíchávačem betonu se na pozemek pana ██████████ nevešlo. V místě, kde měl být beton do oplocení čerpán, se nachází vedení vysokého napětí, na které pan ██████████ pana ██████████ upozornil. Nadzemní vedení bylo i viditelné. Při čerpání betonu panu ██████████ pomáhali dva pomocníci – ██████████ a ██████████. V době práce bylo vlhké počasí. Při započetí čerpání pan ██████████ stál ve vzdálenosti asi 30 m od domíchávače a viděl, jak z vodičů vysokého napětí

přeskočil výboj na rameno dopravníku, u kterého stáli oba pomocníci. Rameno dopravníku se elektrického vedení nedotklo, bylo ve vzdálenosti asi 2 m. Po výboji oba pomocníci najednou spadli z oplocení na cestu. Oba byli otřeseni, [redacted] si stěžoval na bolest nohy, [redacted] byl zřejmě i v bezvědomí, staral se o něho [redacted]. Záchraná služba pak oba odvezla do Pardubické nemocnice.

Dne 7. prosince 2016 pan [redacted] Policii ČR sdělil, že dne 23. listopadu měli začít betonování se dvěma vozy, vozidlo IVECO s dopravníkem betonu CIFA 28 řídil a obsluhu prováděl zaměstnanec [redacted], druhé vozidlo obsluhoval [redacted]. Protože vozidla se nevešla na pozemek pana [redacted], museli obě vozidla zaparkovat na ulici, nad kterou vedlo vedení vysokého napětí, proto se snažili rameno na dopravu betonové směsi dlouhé 28 m umístit tak, aby nedošlo k přeskočení výboje. [redacted] proto rameno rozložil tak, že mohla být jeho část v minimální vzdálenosti od vedení cca 4 m. Pak začal dopravovat betonovou směs do připraveného bednění. Pan [redacted] pooděšel stranou, aby si zatelefonoval, a za chvíli za ním přiběhl [redacted], že se něco stalo. Běželi na místo, kde [redacted] uviděl na zemi pomocníky pana [redacted], které začal ošetřovat. Pan [redacted] dále uvedl, že on i jeho zaměstnanec [redacted] se zúčastnili školení bezpečnosti práce, které dne 28. června 2016 provedl [redacted]. Návod k obsluze dopravníku betonové směsi, který zakoupil v roce 2014, neobdržel. Na otázku, v jaké vzdálenosti od vedení vysokého napětí může provádět práce, uvedl, že tato vzdálenost je asi 5 m, což [redacted] také dodržel.

Dne 9. prosince 2016 pan [redacted] již na rozdíl od výpovědi podané dne 23. listopadu 2016 uvedl, že dodržel vzdálenost 5 m, která je podle jeho názoru stanovena pro práce pod vedením vysokého napětí, jak byl při školení bezpečnosti práce informován. K tomu, že došlo k výboji, muselo přispět vlhké počasí. Pan [redacted] dále uvedl, že se zajímal o zdravotní stav obou zraněných a v nemocnici navštívil pana [redacted], pan [redacted] již z nemocnice na vlastní žádost odešel.

Podle znaleckého posudku č. [redacted] vyhotoveného [redacted], znalcem v oboru zdravotnictví, obor soudní lékařství, utrpěl [redacted] popáleniny měkkých tkání III. stupně palců dolních končetin. K otřesu mozku se znalec nemohl vyjádřit, protože nebylo provedeno vyšetření neurologem. [redacted] utrpěl bodovité popáleniny měkkých tkání pravé dlaně a palce a ukazováku levé ruky III. stupně, popáleninu měkkých tkání přední plochy levého stehna II. – III. stupně a popáleninu měkkých tkání v pravém podkolení III. stupně. Ke vzniku poranění obou zraněných došlo působením elektrického proudu – vstupem a výstupem elektrického proudu do a z jejich těla. Ke zhojení poranění, charakterem a lokalizací shodných s poraněními [redacted] a [redacted], při poskytnutí adekvátní lékařské péče, nekomplikovaném průběhu a spolupráci pacienta, dochází obvykle v řádu 3 – 6 týdnů od data vzniku poranění. Podle lékařské zprávy vystavené Nemocnicí Pardubického kraje a. s. trvala hospitalizace [redacted] 2 dny a hospitalizace [redacted] 3 dny. Oba zranění byli z nemocnice propuštěni na vlastní žádost.

Podle znaleckého posudku č. [redacted] [redacted], znalce z oboru bezpečnosti práce, se zvláštní specializací v elektrotechnice, je na fotodokumentaci pořízené Policií ČR zobrazeno přídatné zařízení – dopravník betonu značky CIFA. Policie ČR dotazem u oficiálního prodejce této techniky v České republice CIME-bau s.r.o. zjistila, že se jedná o pracovní stroj CIFA MAGNUM MK 28. Ve znaleckém posudku se dále uvádí, že účastník řízení činnost v ochranném pásmu nadzemního vedení vysokého napětí 35 kV

s vodiči bez izolace se svým zaměstnancem [REDAKCE] zahájil, aniž by si předem vyžádal písemný souhlas vlastníka konkrétní části elektrizační soustavy dle ust. § 46 odst. 11 energetického zákona, a aniž by přijal opatření k předejití rizika škody na zdraví nebo životech a majetku osob, když vědomost o existenci zařízení elektrizační soustavy v místě stavby mít musel, neboť zařízení nebylo možné přehlédnout.

Na záznamu o školení bezpečnosti práce ani pan [REDAKCE], ani [REDAKCE] nepotvrdili svým podpisem, že byli s obsahem školení seznámeni. Obsah školení a způsob ověření znalostí schválil sám [REDAKCE], který školení bezpečnosti práce prováděl.

Společnost ČEZ Distribuce, a. s., se sídlem Děčín, Děčín IV-Podmokly, Teplická 874/8, IČO: 247 29 035 (dále jen „společnost ČEZ Distribuce“) sdělila dne 19. května 2017 Policii ČR, že vedení VN3966 35 kV v obci Vysoké Chvojno je napájeno z rozvodny Pardubice – Sever. V řídicím systému zaznamenali dne 23. listopadu 2016 v čase 14:05:34 až 14:05:39 hod. na přípojnici W11 krátkodobé zemní spojení. K přerušení dodávky elektrické energie, jak uvedla společnost ČEZ Distribuce dne 7. prosince 2016 v písemném vyjádření, nedošlo. Investor stavby, ani dodavatel stavby prováděné na pozemku 98/1 (*tj. v k. ú. Vysoké Chvojno, u č. p. 49*) o vydání souhlasu s prováděním prací, který by obsahoval podmínky pro provádění činnosti v ochranném pásmu, nepožádali, a souhlas proto nebyl udělen. Případná činnost osob a mechanismů v blízkosti elektrického zařízení pod napětím musí být prováděna podle ČSN EN 50 110 – 2, která určuje bezpečné vzdálenosti pro jednotlivé napěťové hladiny v místě přiblížení. Při činnostech, při kterých nemohou být tyto bezpečné vzdálenosti dodrženy a může dojít k ohrožení života, zdraví nebo majetku osob, musí být zařízení vypnuto a pracoviště zajištěno, což platí zejména pro práce se zvedacími mechanismy, autojeřáby, lanovými mechanismy apod.

Dle přílohy k technickému protokolu pro schvalování technické způsobilosti jednotlivě dovezeného vozidla č. [REDAKCE] vyhotoveného dne 3. března 2015 automouchačka betonu s přepravníkem na beton tovární značky IVECO má rozměry 9 700 mm délka, 2 550 mm šířka a 4 000 mm výška. Vozidlu byla na základě protokolu přidělena registrační značka [REDAKCE]. Vlastníkem vozidla není účastník řízení, ale společnost ČSOB leasing, účastník řízení je provozovatelem.

V návodu pro provoz a údržbu domíchávače na vozidle s přepravníkem tovární značky CIFA je výslovně uvedeno, že minimální vzdálenost ramene od nadzemních elektrických vedení musí být 5 m, přičemž je zvláště upozornění na nebezpečí elektrického zkratu. Návod byl výrobcem vydán podle právních norem platných v zemi původu (Itálie) a pouze přeložen do českého jazyka, avšak upozornění na nebezpečí elektrického zkratu je jistě platné i v České republice, stejně jako další důrazné varování, že pokud je nutné pracovat v blízkosti nadzemního elektrického vedení ve vzdálenosti menší než je bezpečná vzdálenost (minimálně 5 m), musí se vedení vypnout, dokud práce neskončí.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

Dle ust. článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Správní orgán nejprve uvádí, že ke dni 1. července 2017 vstoupil v účinnost zákon o odpovědnosti za přestupky, který podle § 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku.

Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky a energetický zákon.

Podle přechodných ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky, konkrétně dle § 112 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, se na přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější. Podle § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, se ustanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Správní orgán uvádí, že v rámci vedeného správního řízení, v němž vydal toto rozhodnutí, zohlednil nutnost aplikace zákona o odpovědnosti za přestupky, přičemž dospěl správní orgán k tomu, že odpovědnost účastníka řízení za předmětný přestupek je posuzována podle dosavadních zákonů, stejně tak i lhůta pro projednání přestupku.

Dle ust. § 112 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. od 1. července 2017, na určení druhu a výměry sankce za dosavadní přestupky a jiné správní delikty použijí ustanovení o určení druhu a výměry správního trestu, je-li to pro pachatele výhodnější.

Správní orgán má tedy za to, byť i pouze s ohledem na uvedená ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky, že právní úprava týkající se určení druhu a výměry sankce je dle zákona o odpovědnosti za přestupky pro účastníka řízení příznivější než právní úprava dle energetického zákona, a tudíž při určení druhu a výměry sankce za spáchání přestupku postupoval dle části druhé hlavy VII zákona o odpovědnosti za přestupky a novelizovaného energetického zákona (energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů), které vyhodnotil jako pro pachatele příznivější jak i vyplývá z části „V. Uložení správního trestu“ odůvodnění tohoto rozhodnutí.

Podle nové právní úpravy, tj. úpravy účinné od 1. července 2017, pak bylo správním orgánem v souladu s ust. § 112 odst. 4 zákona o odpovědnosti za přestupky postupováno v otázkách procesních.

Zákon o odpovědnosti za přestupky nebyl od nabytí své účinnosti dosud novelizován. Energetický zákon byl v době od spáchání vytykaného jednání účastníkem řízení několikrát novelizován.

S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal všechna relevantní ustanovení energetického zákona i jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že zůstala zachována jak obsahová totožnost konkrétních zákonem stanovených povinností, které jsou relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, tak též jejich trestnost z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii přestupku. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytykané jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno (tj. dle energetického zákona a zákona o odpovědnosti za přestupky).

IV. II. Obecný právní rámec

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v § 46 odst. 8, 9, 10 nebo § 68 odst. 3 nebo 5.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu v ochranném pásmu zařízení elektrizační soustavy provádět činnosti, které by mohly ohrozit spolehlivost a bezpečnost provozu těchto zařízení nebo ohrozit život, zdraví či majetek osob stanovené v ust. § 46 odst. 8 písm. c) energetického zákona. Toto ustanovení představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu tak, aby nedošlo k ohrožení spolehlivosti a bezpečnosti provozu energetického zařízení, ani k ohrožení životů, zdraví či majetku osob. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby k ohrožení společností chráněných hodnot nemohlo dojít.

IV. III. Právní posouzení skutku

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku ohrožení energetického zařízení a zdraví a životů osob a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně) vedoucího k poškození zdraví osob, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který svou činností poškození zdraví osob a ohrožení jejich životů způsobil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prostřednictvím svého zaměstnance, jehož jednání je v souladu s ust. § 20 odst. 2 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky přičitatelné účastníku řízení, prováděl práce, při kterých došlo k poškození zdraví [REDAKCE] a [REDAKCE], a to aniž by si vyžádal souhlas vlastníka energetického zařízení s prováděním prací v ochranném pásmu, jehož součástí by bylo stanovení podmínek pro práci v ochranném pásmu.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu zařízení elektrizační soustavy, a jakým způsobem účastník řízení práce v ochranném pásmu prováděl. Ze spisu i z vyjádření účastníka řízení vyplývá, že účastník řízení věděl, že práce provádí v ochranném pásmu zařízení elektrizační soustavy, neboť nadzemní vedení vysokého napětí nebylo možné přehlédnout. Ačkoli bylo zařízení elektrizační soustavy jasně patrné a ačkoli účastník řízení musel mít povědomost

alespoň přibližně o výšce zařízení a o délce ramene přepravníku, práce prováděl v těsné blízkosti vedení vysokého napětí a zřejmě se ani nepokusil o jiné technické řešení čerpání betonu, například z větší vzdálenosti, čímž by došlo k prodloužení ramene a snížení jeho výšky.

Z ust. § 46 odst. 3 písm. a) energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, které u nadzemního vedení u napětí do 35 kV pro vodiče bez izolace činí 7 m po obou stranách krajního kabelu.

Pokud se týká vzdálenosti ramene od vedení vysokého napětí, správní orgán dospěl k závěru, že při dodržení bezpečné vzdálenosti by k elektrickému výboji mezi ramenem přepravníku a elektrickým vedením nemohlo dojít. Za prokázanou pak považuje vzdálenost ramene přepravníku 2,5 m od vedení, kterou uvedl obsluhující [REDAKCE] i pan [REDAKCE] na místě dne 23. listopadu 2016, kdy za přítomnosti Policie ČR na místě nemohli uvést vzdálenost jinou. O několik dní později pak shodně s panem [REDAKCE] a možná i po dohodě s ním uvedl pan [REDAKCE] vzdálenost ramene od vedení 5 m, i když i tento údaj potvrzuje, že práce byly konány v ochranném pásmu vedení vysokého napětí.

Dle ust. § 46 odst. 8 písm. c) energetického zákona musí být veškeré činnosti v ochranném pásmu energetického zařízení i mimo ně prováděny tak, aby nedošlo k poškození ohrožení spolehlivosti a bezpečnosti provozu energetického zařízení, ale ani k ohrožení životů, zdraví či majetku osob. Subjekt, který chce vykonávat jakoukoli činnost, a to včetně činnosti dopravní, by si měl být i bez znalosti zákona vědom, že před zahájením činnosti v ochranném pásmu si musí vyžádat souhlas vlastníka energetického zařízení, který stanoví podmínky pro provádění prací v ochranném pásmu. Vlastník energetického zařízení pak může činnost v ochranném pásmu umožnit i vypnutím příslušného úseku energetického zařízení, aby práce v ochranném pásmu mohly být provedeny bezpečně, bez ohrožení energetického zařízení a bez ohrožení životů, zdraví či majetku osob. Účastníku řízení, který má jako předmět činnosti uvedenu silniční motorovou dopravu – nákladní provozovanou vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti přesahující 3,5 t, by měla být známa ochranná pásma a jejich rozsah a podmínky, za nichž lze práce v ochranném pásmu provádět, zejména jedná-li se o práci se zařízením schopným dosáhnout výšky přesahující (i několikanásobně) výšku samotného vozidla.

Nad rámec uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupku právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení elektrizační soustavy a zájem na ochraně zdraví, životů a majetku osob. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení elektrizační soustavy a v jeho blízkosti je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti provozu energetického zařízení, ale ani k ohrožení zdraví, životů a majetku osob.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupku

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že účastník řízení svým jednáním porušil v ochranném pásmu zařízení elektrizační soustavy zákaz provádět

činnosti, které by mohly ohrozit spolehlivost a bezpečnost provozu těchto zařízení nebo ohrozit život, zdraví či majetek osob stanovené v ust. § 46 odst. 8 písm. c) energetického zákona a byly tak naplněny formální znaky přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135 i ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro přestupky. Podstatou přestupků je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako přestupek, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka přestupku a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě účastník řízení svým jednáním, tedy přiblížením ramena přepravníku do vzdálenosti menší než 7 m k vodičům nadzemního kabelového vedení vysokého napětí 35 kV prováděl práce v ochranném pásmu bez souhlasu vlastníka energetického zařízení. V důsledku nedodržení ochranného pásma energetického zařízení došlo k zemnímu spojení a následným zraněním [REDAKCE] a [REDAKCE] elektrickým proudem. V jednání účastníka lze tudíž shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu elektrizační soustavy a na zdraví a životech občanů a jejich majetku, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádět v ochranném pásmu takové činnosti, které by mohly uvedený zájem společnosti porušit. Jednání účastníka řízení, který si pro práci v ochranném pásmu vedení vysokého napětí nevyžádal souhlas vlastníka tohoto energetického zařízení a vlastník energetického zařízení pak nemohl stanovit podmínky pro takovou práci a případně učinit technická opatření (vypnutí příslušného úseku energetické soustavy), v důsledku čehož došlo ke zranění dvou osob elektrickým proudem, tedy bezesporu naplnilo rovněž znaky materiální stránky předmětného přestupku.

IV. VI. Odpovědnost za přestupek

Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.

Správní orgán dospěl k závěru, že účastník řízení s ohledem na výše uvedené nevynaložil žádné úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil, když si pro práci v ochranném pásmu vedení vysokého napětí nevyžádal souhlas vlastníka tohoto energetického zařízení a v ochranném pásmu vedení vysokého napětí pracoval s ramenem zařízení, v důsledku čehož došlo k zemnímu spojení a následným zraněním dvou osob.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil porušením ust. § 46 odst. 8 písm. c) téhož zákona. Správní orgán proto přistoupil k uložení správního trestu.

V. Uložení správního trestu

Podle § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Dle ust. 36 téhož zákona lze správní trest uložit samostatně nebo spolu s jinými správními tresty. Napomenutí nelze uložit spolu s pokutou.

Z povahy provedení přestupku nepřipadá v úvahu uložit účastníkovi řízení správní trest propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a ust. § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť cena věci, kterou účastník řízení ke spáchání přestupku užil (nákladní vozidlo zn. IVECO s domíchávačem betonu a přepravníkem), je ve zjevném nepoměru ke způsobenému následku a takový trest by byl zcela nepřiměřený. Uložení správního trestu ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky přichází v úvahu jen tehdy, pokud to zákon výslovně stanoví. V posuzovaném případě je tak možno účastníkovi řízení uložit pouze trest ve formě napomenutí, nebo pokuty.

K uložení správního trestu ve formě napomenutí v nyní posuzované věci správní orgán neshledal důvod, a to zejména s ohledem na povahu přestupku spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť by takový trest byl nepřiměřeně nízký. Správní orgán proto v daném případě vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné uložit správní trest ve formě pokuty.

V projednávaném případě ani nebude aplikován institut upuštění od správního trestu dle ust. § 43 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, vzhledem k (i) povaze a závažnosti přestupku a jeho následkům, (ii) rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Nadto správní orgán uvádí, že ukládání správního trestu formou pokuty zcela odpovídá rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech. Úřad je při stanovení výše trestu také vázán svou vlastní ustálenou rozhodovací praxí, od které se může odchýlit pouze toliko v odůvodněných případech a z legitimních důvodů, přičemž musí být dbáno účelu trestu, kterým je ochrana konkrétních zájmů společnosti.

Dle ust. § 46 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky lze pokutu uložit ve výši stanovené zákonem. Není-li výše pokuty zákonem stanovena, pokutu lze uložit ve výši nepřesahující částku 1 000 Kč.

Za přestupek dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona je možno dle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů uložit pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti přestupku včetně jeho následků a dalším okolnostem, za kterých byl spáchán.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení.

Dále správní orgán přihlížel dle ust. § 38 písm. b), c) a d) zákona o odpovědnosti za přestupky k významu a rozsahu následku přestupku; ke způsobu spáchání přestupku a okolnostem spáchání přestupku. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele, tj. účastníka řízení

Správní orgán při posuzování závažnosti přestupku vzal v úvahu, že porušeným zájmem společnosti byl zájem na ochraně životů a zdraví občanů, což hodnotí správní orgán jako okolnost závažnost přestupku zvyšující.

Závažnost přestupku dále zvyšuje okolnost, že před zahájením prací v těsné blízkosti ochranného pásma vedení vysokého napětí účastník řízení neučinil žádné technické ani jiné opatření k předejití rizika škody na zdraví, životech a majetku osob, když vědomost o existenci zařízení elektrizační soustavy v místě stavby mít musel, neboť zařízení nebylo možné přehlédnout.

Správní orgán přihlížel k povaze účastníka řízení, přičemž dospěl k závěru, že hlavním předmětem podnikání účastníka řízení je silniční motorová doprava – nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti přesahující 3,5 t, a proto by účastník řízení měla být známa ochranná pásma a jejich rozsah a podmínky, za nichž lze práce v ochranném pásmu provádět, zejména jedná-li se o práci se zdvihacím zařízením. Uvedené správní orgán vyhodnotil jako přitěžující okolnost při stanovení výše uložené pokuty.

Při stanovení výše pokuty je nutno dle ust. § 40 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky zejména zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. Správní orgán při ukládání pokuty jako výrazně polehčující okolnost zohlednil, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení ochranného pásma, v důsledku čehož lze konstatovat, že a porušil příslušné ustanovení právního předpisu ve věcné působnosti Úřadu poprvé.

Za polehčující okolnost správní orgán považuje skutečnost, že zaměstnanec účastníka řízení [REDAKCE] se o zdravotní stav osob postižených úrazem elektrickým proudem zajímal a vykonal návštěvu v nemocnici. Další polehčující okolnosti je krátká doba hospitalizace obou zraněných.

Co se týče osoby pachatele přestupku, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty také ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2018, sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za přestupek je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Účastník řízení v rámci správního řízení nedoložil své majetkové poměry, ač byl o možnosti doložit majetkové poměry správním orgánem vyrozuměn. S ohledem na výše uvedené a vzhledem k tomu, že uložená pokuta byla stanovena ve výši, jak je uvedeno ve výroku tohoto příkazu, tj. při samé dolní hranici možné zákonem stanovené sazby, nelze v případě účastníka řízení uvažovat o tom, že by uložená pokuta pro účastníka řízení mohla mít likvidační charakter.

Správní orgán k výši udělené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující, a uložený správní trest tak může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Vzhledem k tomu, že účastníku řízení tak byla uložena pokuta u samé spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání účastníka řízení uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

VI. Náklady řízení

Dále je výrokem III. tohoto rozhodnutí ukládána účastníkovi řízení povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je dle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, ve znění pozdějších předpisů, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Praha